MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

BUDAPEST, 1943. DECEMBER 1. — III. ÉVFOLYAM 49. SZÁM

ÁRA: 30 FILLÉR

ELLENSÉGES HAJÓT FIGYEL
A TENGERALATTJÁRÓ PARANCSNOKA

ELLENSÉG A LÁTHATÁRON! A német tengeralattjáró megfigyelője utolsónak hagyja el őrhelyét, a tengeralattjáró tornyát. Néhány gyors mozdulattal a tengeralattjáró mögött a feljárót, — a búvárnaszád azonnal megkezdi a merülést . . .

FESZULT FIGYELEMMEL követi a tengeralattjáró legénysége a műszerek legkisebb jelzését is. — Döntő pillanatok ezek . . .

A RÁDIÓS AZ ANGOLSZÁSZ HAJÓ RÁDIÓJELZÉSEIT IGYEKSZIK MEGTALÁLNI, — a tengereken százféle titkos üzenet, rejtjelezett jelentés keresztezi egymást, nehéz a hangzavarban kiigazodni . . .

EGY PILLANATTAL ELŐBB HANGZOTT EL A „TÜZ!" VEZÉNYSZÓ. A torpedó már valahol a tengeren rohan célja felé, — a legénység néma izgalommal számolja a másodperceket s csak a gépek egyhangú zúgása hallatszik

Szabad portyázás az Oceánokon

NÉMET BÚVÁRHAJÓ IZGALMAS PÁRBAJA AZ ELLENSÉGGEL

Hosszabb szünet után néhány hét óta ismét megszaporodtak a német búvárhajók sikeres munkájáról szóló jelentések. A tengereken újból megkezdődik az angolszász hajózás kétségbeesett élet-halál harca — az anaol sajtó a búvárhajóveszedelm növekedéséről ír és bevallja, hogy Dönitz vezértengernagy a német tengerészet és a tengeralattjárók legfőbb irányítója teljesen új módszerekkel és eszközökkel veszi fel a küzdelmet az áceánokon. Titokzatos új német fegyverekről, hang után igazodó újfajta torpedókról beszélnek és olyan védőberendezésekről, amelyek hatálytalanitják az eddigi legeredményesebb angolszász ellenintézkedéseket is . . .

A „tengerek szürke farkasai", a német búvárhajók kifutottak védett kikötőikből és megkezdték az angolszász hajózás pusztítását, — a vadászat eredményeként égő hajók tűnnek el rakományukkal együtt a hullámsirban. Mindennapos megújuló küzdelem, bátorság, nehéz szolgálat a német búvárhajók legénységének élete: de ők mérik a legsúlyosabb csapásokat az angolszászokra!

←
TELITALÁLAT! A német tengeralattjáró előnyös lőhelyzetből egyetlen lövéssel derékbakapta a 7000 tonnás angol gőzöst! — A búvárhajó újból felmerül, — most már szabadszemmel is jól látni a megbénított ellenséget.

MÁSODIK TORPEDÓÉRT KÁR LENNE, → — a hajó sorsát végérvényesen megpecsételik a búvárnaszád fedélzeti fegyverei. Néhány jólirányzott lövés és . . .

...FÜST ÉS KOROMFELHŐ TAKARJA EL AZ ANGOL GŐZÖST. Az égő hajóról még egy-két lövést adnak le a búvárnaszádra, de a találatok túlságosan rövidek, a tengeralattjáró előtt robbannak.

HATALMAS LÁNGOKKAL ÉG AZ ANGOL HAJÓ, — néhány pillanat alatt drága rakományával együtt örökre eltűnik a tenger hullámaiban

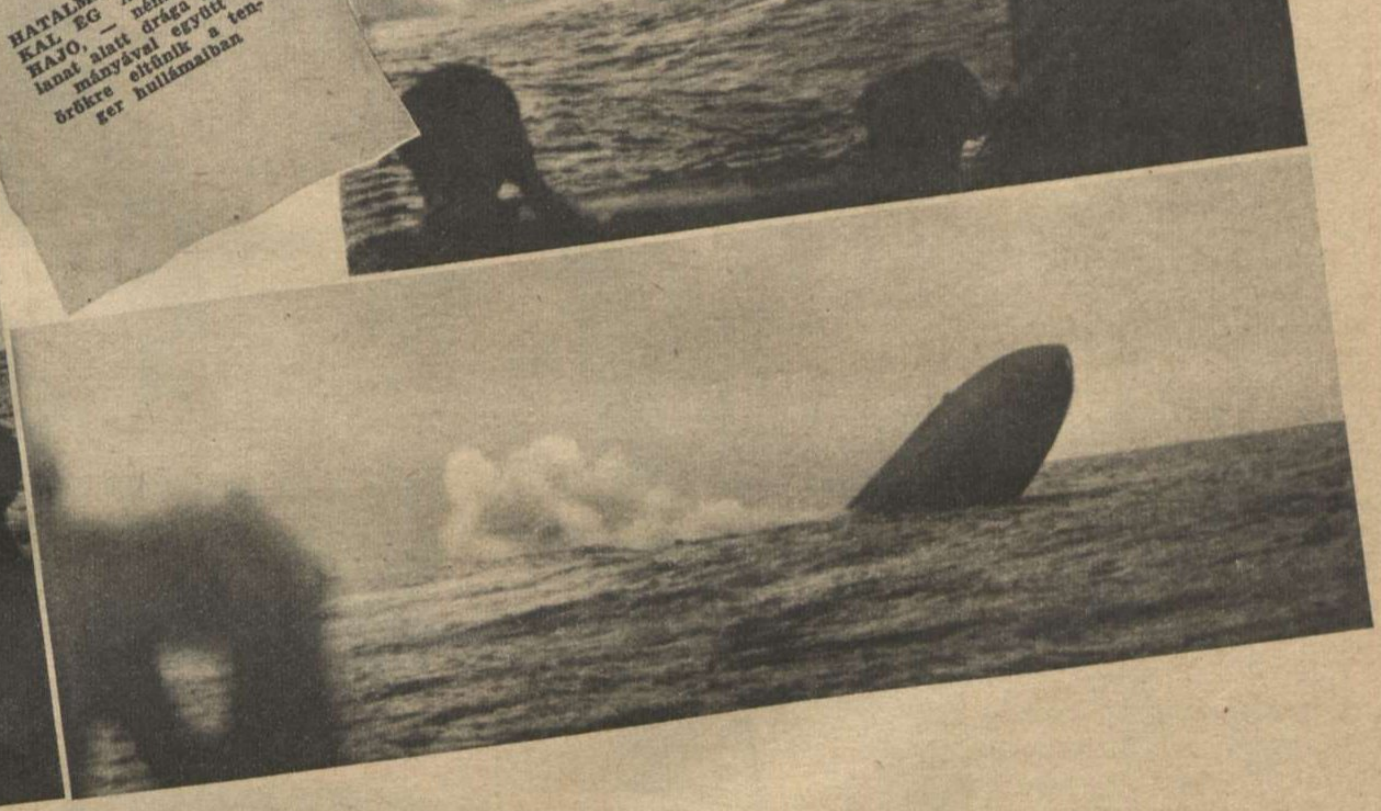

AZ ANGOL LEGÉNYSÉG MENTŐCSÓNAKON MENEKÜLT MEG. A német tengeralattjáró a legyőzött ellenfelet futni hagyja, - rendszerint élelmet, kötszert kapnak a hajótöröttek. A búvárnaszád kapitánya megközelíti a csónakot, hogy ...

...A NÉMET BÚVÁRHAJÓ MÁR MESSZE SIKLIK A TENGEREN. Az elsüllyesztés helyén a víz feldobta az angol hajó értékes rakományának egy részét. Az angol utánpótlást újra érzékeny veszteség érte

...AZ ANGOL LEGÉNYSÉGTŐL AZ ELSÜLYESZTETT HAJÓ PONTOS ADATAIT MEGTUDJA. Néhány gyors kérdés és mire az utolsó percek izgalmaitól megzavart angolszász tengerészek magukhoz térhetnének meglepetésükből ...

A háború mélységeiből...

KIDŐLT AZ ISZAPOS SZOVJET UTON A LOVACSKA, HALÁLOS FÁRADTSÁGBAN.

SEGIT A KATONA A SZEGÉNY NÉGYLÁBÚ BAJTÁRSNAK.

NEHÉZ MUNKA VOLT A TALPRAÁLLITÁS AZ ISZAPFÜRDŐBŐL, DE MEGMENEKÜLT EGY ÉLET...

HÉTRŐL HÉTRE

Miniszteri

beszéd ritkán hangzik el annyi, mint a költségvetési vita során s az elmúlott hét anyagából, — amelyből tekintélyes füzetet lehetne összeállítani, — feljegyezzük olvasóinknak, a következő rövid beszédrészleteket. Bornemisza Géza iparügyi miniszter: „Az ipar fokozott mértékben veszi át a mezőgazdasági népfelesleget s ugyanakkor pótolhatatlan a szerepe az értelmiségi rétegek elhelyezkedésében is... Sikerült leküzdenünk a felfokozott termelés munkaerőszükségletével járó nehézségeket, amiben oroszlánrésze van a magyar mérnököknek és munkásoknak... A szociálpolitikában a tervszerű, fokozatos haladás híve vagyok...“ Radocsay László igazságügyminiszter: „Sok szép tervet kell jobb időkre elraktározni és sok megkezdett, sőt már befejezéshez közelálló munkálatot kell félbeszakítani... A leggondosabb szűrőmunka ellenére is, mind több és több rendelet keletkezik, de erről senki sem tehet, mert elkerülhetetlenül szükség van ezekre a jogszabályokra...“ Csatay Lajos honvédelmi miniszter: „Hazánk sohasem részesült békés évszázadok termékeny, nyugalmas időiben, véreznünk és harcolnunk kellett, nem világhatalmi célokért, hanem puszta létünkért. Erre az áldozatra készen áll a magyar honvédség minden tagja és készen áll a nemzet. Ha minden erő ellenünk fordul is, a honvédség a nemzet reábízott becsületét utolsó leheletéig védeni fogja...“ Szász Lajos közellátási miniszter: „A falusi lakosság is nehéz helyzetben van, főleg az iparcikkekkel való ellátás terén, éppen ezért a mezőgazdaság iparcikkellátását szervezetten kell biztosítani... Dőreség volna azt hinni, hogy mostmár minden jól van s minden rendben van... Rettenetes az a lelki hatás, amelyet a zugforgalom gyakorol. Érthető az elkeseredés, amely úrrá lesz azokon, akik azt látják, hogy létfenntartásuk érdekében a legsúlyosabb nehézségekkel kell megküzdeniök, amivel szemben mások, akiknek van hozzá pénzük, de nincs lelkiismeretük, a zugforgalomban a békebeli életszínvonalat meghaladó életmódot tudnak biztosítani maguknak...“ Ghiczy Jenő külügyminiszter: „Erős meggyőződésünk szerint a kisnépeknek joguk van az önálló és független élethez és ahhoz, hogy a saját hagyományaiknak és kívánságaiknak megfelelően rendezzék be államukat...“

Az ellenzéki

felszólalásokat, — ahogy már megírtuk, — nem lehet és nem szabad valami egységes és egymásba kapcsolódó politikai megnyilatkozásnak tekinteni, mert a képviselőházi ellenzék jobb- és baloldali csoportja között, a világnézet kiegyenlíthetetlen ellentétei feküsznek. Mi sohasem nyájaskodtunk a szellemi semlegesség jelszavával s éppen ezért csák a jobboldali ellenzék küzdelméről emlékezünk meg, a hét folyamán már átengedett és megjelent híradások alapján. Lill János képviselő mondotta: „Mi nem követeljük a szakszervezetek feloszlatását, amíg a magyar munkásság érdekeinek védelmére másik, jobb intézmény nem áll rendelkezésre, azt azonban ma is megteheti a kormány, hogy a szakszervezeteket a zsidóságtól és a szociáldemokrata párttól elszakítsa...“ „Horváth Ferenc:

OLVASSA, TERJESSZE A MAGYAR FUTÁRT!

A kormányzat beavatkozására van szükség, hogy úgy az önálló iparosok táborában, mint a munkások között, a dolgozó magyarok érdekei a zsidósággal szemben megvédessenek...“

A **Magyar Futár** képszolgálata a legjobb!

Baky László: „Mi nem ismerünk katona és civil között különbséget a mai háborúban. Ma a maga posztján mindenki katonai szolgálatot teljesít a nemzet egyetemes érdekében. Úgy érjük el ezt a célt, hogy harcoló csapataink és a mögöttes országrész között egybehangolt lelki kapcsolatot teremtünk... Nekünk az a felfogásunk, hogy százszor inkább a határoktól távol védjük meg határainkat, mint a határokon állva...“ Botár István:

A **Magyar Futár** a jobboldali Magyarországért küzd!

Valljon színt a kisgazdapárt a parlament nyílt színe előtt. Hadd lássa mindenki, hogy a magyar megújulás nemzeti-szocialista pártszövetsége nem rémképek ellen küzd.

A **Magyar Futár** az élő történelem lapja

Oláh György: A nemzet harci erejét fokozni kell s keményen kell kézben tartani a helyzetet. A félelem nem irányíthatja életünket: nincs szükség provokálásra, de kitérésre sem...“

Benes Eduárd

Moszkvában 20 esztendőre tervezett szövetségi szerződést köt a szovjettel... Önkéntelenül is elgondolkodik az európai ügyekkel foglalkozó ember ezen a rövid híren. Az első cseh köztársaság 20 esztendeig élt s Benes éppen az európai népek bolsevistaellenes összefogásának, az antikomintern-egyezmény évfordulójának napján ült le a moszkvai tárgyalóasztalhoz, vörös formában támasztani fel azt a mesterséges államképződményt, amelyet a páriskörnyéki békeparancsok, az elmúlás gyengeségével tákoltak össze, — rózsaszínűre... Benes Londonba emigrált a „csehszlovák-állam“ megszűnése után s népszövetségi érdemeit, az első világháború győztes nagyhatalmainak türelmetlen kiszolgálását váltotta politikai aprópénzre. Eden lord számára Benes készítette el a csehlengyel államszövetség tervezetét, amelyet az angol külügyminiszter a képviselőházban is, követendő példának jelölt meg, egy összefüggő, nagy federatív államszövetség kialakításához, az Északi tenger és a Földközi tenger között! Lengyel, görög, szerb és miegymás csatlakozásokról barátságos nyomásokkal vitatkoztak Londonban, legtöbbször Benes Eduárd elnöklete alatt; rengeteg ember bízott a keleteurópai kis- és középállamok szövetségének létrehozásában, csak éppen az elnöklő Benes tudta idejében, hogy játék a sok tárgyalás és okos időnyerés, a moszkvai ugrásig. Az angolok hosszú ideig távoltartották Benest a végső elhatározástól és rábírták többször moszkvai útjának elhalasztására, de a szövetségesek moszkvai megegyezése után, értelmét vesztette az ellenkezés... Benes repesve repült a szovjetunióba s Anglia kényszeredetten jó arcot vág terveinek elárulásához és csődjéhez. Hiába minden: a szovjet szövetséges hatalmi tényező s Benes, — legalább a látszat szerint, — csak az egyik jóbaráttól somfordált át a másik jóbaráthoz... Így jelentik azután Londonból, hogy „a csehszovjet szövetségi szerződés híd a többi közép-európai állam felé...“

Híd?...

— kérdezheti az átlag angol ujságolvasó... Hát az a fontos, hogy híd épüljön mindenáron a középeurópai államok felé? Vagy talán mégis, netán az is fontos, hogy honnan, merről és kik építik azt a hidat?!... Ehhez a kérdéshez van érzéke az angoloknak, mert az óriás birodalom sohasem teremtődött volna meg, ha azokat a bizonyos „hidakat“ nem London felől, hanem más országok fővárosaiból, mondjuk Páris, Berlin, Moszkva vagy New-York hatalmi központjaiból építették volna ki Afrika, India, Előázsia és Kanada felé... A Londonban élő cseh emigránsok szerint, a moszkvai szerződés életbelépése után, „Csehszlovákiának hídfő szerepe lesz...“ Mennyire emlékeztet ez a mondat arra a hirhedt marxista kijelentésre, amely hosszú esztendők előtt, a volt Csehszlovákiát, a szovjet repülőgépanyahajójának nevezte el! A lelkendező magyarázatokból kiderül, hogy Moszkva nem is olyan nagy ellensége a federációnak, ha a kis népek szövetkezése nem azok szabad elhatározásából és természetes életérdekeik és szabadságuk megóvásával történik, hanem — Moszkva parancsára!... Az Izvesztija nyersen megírta, hogy Szovjetoroszország nem tűrhet el semmiféle államcsoportosulást Középeurópában, de most megünnepli áradozóan Benest, mert Eduárd Moszkvához csoportosul s ez már nemcsak szabad, hanem kívánatos is, különösen akkor, ha Csehországon át más népeket s országokat is be lehet szédíteni a bolsevizmus fullasztó mocsarába! Még a svájci Neue Zürcher Zeitung is „szovjetorosz protektorátus“ tervének nevezi a készülő cseh-szovjet szerződést és nyilvánvaló, hogy ez a terv meghazudtol minden álszent kijelentést a kis népek jogainak állítólagos elismeréséről s igazolja azt a jogos feltevést, hogy a bolsevizmus brutális elnyomó politikája változatlanul a régi célkitűzésekkel fenyegeti Európa kultúrnépeit. Mert meghal az a nép, amelyet a szovjet védelmébe veszs Moszkvából csak a halál hídja épülhet Európa felé!...

Csodálatos

történeteket termel az élet a háború viharaiban, kitalált regényeknél érdekesebbeket s egy ilyen hozzánk sodródott, jellemző, igaz történetet mondunk el kedves olvasóinknak. Évekkel ezelőtt egy angol férfi vetődött Gyöngyösre, ahol megszeretett egy leányt. Az angol munkát vállalt egy gyárban, dolgozott, érvényesült, megházasodott s boldogan élt magyar földön, amíg 1939 végén meg nem kapta a behívóját katonának, a messze Angliából. Akkor már magyarul is jól tudott az angol, de mennie kellett. Felesége egy ideig leveleket is kapott a gyöngyösi otthonukban, de azután megszakadt az összeköttetés, amíg az asszony, a nemzetközi Vöröskereszt útján meg nem kapta a hivatalos értesítést arról, hogy a férje, az Északi-tengeren vívott harcokban elesett... A gyöngyösi család elsiratta és meggyászolta az angol katonát. A fiatal özvegy, rövid idő mulva, az egyik gyöngyösi fogorvos rendelőjében várakozott s lapozgatta az asztalon heverő Magyar Futárt, — az október 13-i számunkat, — amelyben négyoldalas képriportot közöltünk a Spitzbergákon végrehajtott német támadó vállalkozásról. Az özvegy elolvasta az aláírást egyik képünk alatt, amely így hangzott: „Hadifogoly angol katonák a Spitzbergákon, behajózásra várnak...“ Megnézte a képet is, és felsikoltott. Felfedezte az urát az angol foglyok között!... Hamis volt a hivatalos hír, ahogy azt a Magyar Futár képe bebizonyította s téves volt a Vöröskereszt jelentése. A család egyik tagja felutazott Budapestre s szerkesztőségünktől elkérte emléknek az eredeti képet, amely kétségtelenül igazolja a megmenekült férj személyazonosságát. Odaadtuk s örülünk, hogy egy özvegygyel kevesebb van — Magyarországon...

Göring a

A NÉMET BIRODALOM TÁBORNAGYA KIJELENTETTE A RUHR-VIDÉKI BÁNYÁSZTELEPEKEN, HOGY KÖZELEDIK A LÉGI TERROR ELHÁRÍTÁSÁNAK ÉS A MEGTORLÁSNAK NAPJA.

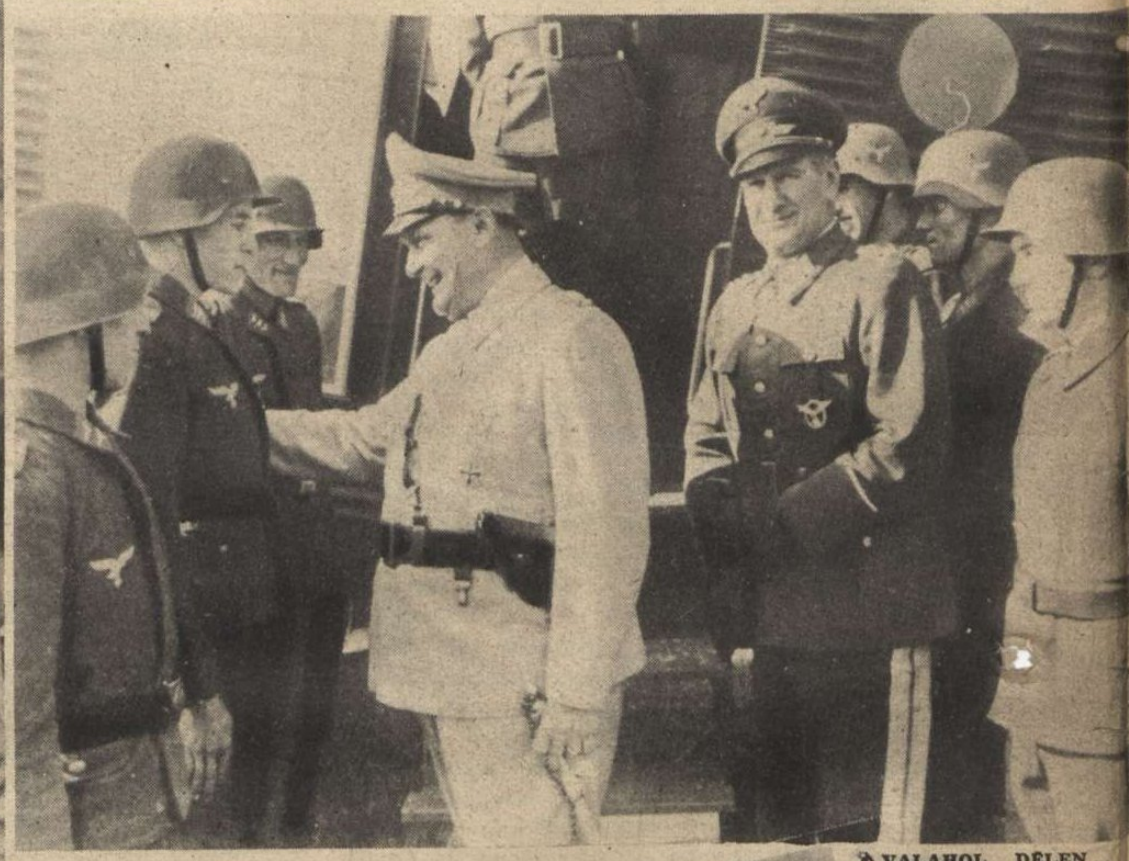

A KELETI HADSZÍNTÉREN: A marsall a harci repülők jelentését hallgatja ←

↑ VALAHOL DÉLEN Göring kiszáll szemléútján a repülőgépből s már az első vaskeresztes repülőt kikérdezi harcairól. A marsall az első világháborúban mint fiatal repülőtiszt, rettegett ellenfele volt az angoloknak . . .

„AMIKOR JÖN AZ ELLENSÉGES GÉP, AKKOR PONTOSAN CÉLOZZATOK . . .“ Göring marsall a városi légelhárító ütegek fiatal segédszemélyzetét is szeretettel oktatja . . . ↓

NEHÁNY VIDÁM PERC a hadiüzemben dolgozó háziasszonyokkal. A marsall mondja ei előre, hogy mi a baj s derűs lénye már vi gasztalás . . . ←

A KÖLNI ROMOK KÖZÖTT: Hermann Göring a hajléktalan anyák bátor magatartását köszöni meg . . .

↑ A MARSALL MINDENNEL TÖRŐDIK... Hermann Göring váratlan látogatása egy berlini vásárcsarnokban. Odaáll a „standokhoz“, megkérdezi az árakat, megnézi az árút s figyeli a kiszolgálást . . .

Katonák és a munkások között

BERLIN SÚLYOS BOMBÁZÁSA CSAK SIETTETI GÖRING MARSALL SZAVAINAK VALÓRAVÁLTÁSÁT...

A „HERMANN GÖRING" PÁNCÉLOS HADOSZTÁLYNÁL, amely most Olaszországban harcol. A marsall kipróbálja a fegyvereket s 4 pontos lövéssel örvendezteti meg katonáit. A híres marsallbotot gazdája a földbe szúrta...

LÉGI RIADÓ!... Nappali támadás a megszemlélt repülőtér ellen. Göring a felszálló német vadászgépeket figyeli ↑

↑ WUPPERTHAL SZÉTBOMBÁZOTT LAKÓNEGYEDÉBEN. A marsall a helyszínen tájékozódik a kibombázott munkások szükségleteiről

↑ A RUHR VIDÉK MUNKÁSAINAK BOMBABIZTOS FEDEZÉKÉBEN. A szakmunkások maguk építették családjaiknak a légvédelmi helyet, amelynek ötletes megoldását Göring minden részletében pontosan megvizsgálja

A TÁRNÁBAN: — „Hogy halad a munka?..." — „Minden rendben. Hermann Göring megbízhatik bennünk", — mondja a mosolygó, nehéz munkát végző bányász. Ez a szellem igér megérdemelt győzelmet a munka és a harc óriás frontjain!.. →

Világ

Berlin: A TERRORBOMBÁZÁSOK kegyetlenségével sujtott berlini lakosság páratlan fegyelemmel viselte el az elmúlott hét véres és gyászos eseményeit. Ahol a vízvezetéki berendezkedést is tönkretette a robbanások ereje, ott gépkocsikon osztottak szét vizet a háziasszonyoknak

DIETL VEZÉREZREDES a narviki hős, a szovjetfront legészakibb szakaszáról repülőgépen Németországba érkezett s beszédet intézett München népéhez

LETTORSZÁG MOZGÓSITOTT szabadságának védelmére, a bolsevizmus ellen! Képünkön a rigai szabadságszobor körül, zászlókkal vonul a lett ifjúság a sorozóhelyekre

A BOLGÁR SZOBRANJE ÉPÜLETE. A bolgár kormány és a törvényhozás behatóan foglalkozott Szófia bombázásának súlyosra fordult kérdésével. A kiadott jelentés Bulgária politikájának változatlanságát hangoztatja

PATTON AMERIKAI TÁBORNOK, aki washingtoni hír szerint, egy szicíliai kórházban kétszer arculütötte egyik katonáját. Murray szenátor vizsgálatot kért ebben az ügyben, habár Eisenhower tábornok már megdorgálta heves kollégáját...

SIR OSWALD MOSLEY az angol fasiszták vezére, akit két évvel ezelőtt bebörtönöztek s most feleségével együtt, betegsége miatt, szabadlábra került. Csak vidéken élhet s lakóhelyét 12 kilométeres körzeten túl, nem hagyhatja el. A baloldal erősen támadja az angol kormányt Mosley szabadonbocsájtásáért

KÉT NÉMET APÁCA, a légi terrortámadások alatt tanusított hős; viselkedéséért megkapta Hitler vezértől a kardokkal díszített katonai érdemkeresztet. A kitüntetések átadása

KEMÁL ATATÜRK halálának 7. évfordulóján a török nép hosszú sorokban zarándokolt el az új Törökország megteremtőjének sírjához

JOSÉ ANTONIO PRIMO DE RIVERA meggyilkolásának 7. évfordulóját november 20-án gyászolták a spanyol nemzeti szervezetek. A spanyol „falange" mozgalom megteremtőjét, 1936 novemberében agyonlövették a bolsevisták . . .

ujság

HAILE SZELASSZIE, Abesszinia négusa, az angolszászok engedélyével, feleségestől visszatért Addisz-Abebába. A négus háztartását most egy erélyes amerikai nő vezeti, aki képünkön az uralkodó pár előtt, a kiadások csökkentéséről számol be . . .

A NÉGUS SZIGORÚ AMERIKAI HÁZVEZETŐNŐJE szemlét tart a személyzet előtt, az addisz-abebai palotában . . .

ELLIOT ROOSEVELT. Washingtonban az a hír terjedt el, hogy Roosevelt elnök második fia, Elliot Roosevelt, aki mint repülőtiszt vett részt egy Németország ellen intézett támadásban, nem tért vissza. Arról, hogy az elnök fia német fogságba került volna, nincs jelentés . . .

AZ ANGOLOK ELFOGLALT KELETÁZSIAI FELLEGVÁRÁBAN, a japán miniszterelnök és a hindu forradalmi kormány tagjai megszemlélték a harcra kész hindu nemzeti hadsereg csapatait. Történelmi esemény volt ez a szemle. Képünkön az emelvényen baloldalt áll Tozso japán miniszterelnök s jobboldalon Subhas Chandra Bose, az indiai szabadságharcosok vezére

MASIROZNAK A HINDU SZABADSÁGHARCOSOK végtelen sorokban s elérkezik a nagy harc ideje, India függetlenségéért!

"A PARANCSOT VÉGREHAJTOTTUK!"

A szovjet elleni harcokban résztvevő repülőink egy-egy bevetése érzékeny károkat jelent a bolsevista utánpótlásban. A visszatérő gépek parancsnoka feszes vigyázzban jelenti: „A parancsot végrehajtottuk!" — aztán átengedi magát a magyar és német bajtársak vidám üdvözlésének . . .

(Kováts Jenő hadituđósító felvételei a szovjetfronton.)

A BOMBÁZÓK az ellenséges célpontok fölé érnek. A pilóta letekint . . .

. . . s a következő pillanatban hullani kezdenek a bombák. Egyik a másik után, terv szerint és pontosan a kitűzött célokra ←

←
AZ UTOLSÓ GÉP IS LESZÓRJA BOMBATERHÉT s a robbanások szovjet raktárakat, tartalékokat és páncélos készenléti állásokat semmisítenek meg . . .

NÉMET REPÜLŐTÁBORNOK érkezik a magyar bajtársak látogatására. A kötelességen kívül számtalanszor a barátság visz a német repülőket a magyar repülőtérre . . .

— UGYE MONDTAM, KOMÁM, HOGY PONTOSAN BELETALÁLSZ! — mondja az egyik szerelő és megcsókolja a visszatért barátot. Bajtársi szellem, komolyan vett fegyverbarátság és a győzelembe vetett hit jellemzi a keleti fronton küzdő csapatainkat!

A REPÜLŐTÉR SZEMÉLYZETE ÉS AZ OTTHON MARADTAK FESZÜLT IZGALOMMAL VÁRJÁK A GÉPEK VISSZATÉRÉSÉT. Most, hogy valamennyien visszatértek, vidámságban oldódik fel a bajtársak aggodalma . . .

MAGYAR KÉPHÍRADÓ

MAGYARORSZÁG KORMÁNYZÓJÁNAK

NÉVNAPJÁT ÜNNEPLI AZ ORSZÁG, DECEMBER 6.-ÁN, háborús egyszerűségben, de bensőséges érzésekkel →

GRÓF ZRINYI MIKLÓS

HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJÁN kegyeletes emlékünnepet rendezett Csáktornyán a Vitézi Rend Zrínyi csoportja. Az ünnepség egyrésze a szentilonai páloskolostor romjainál, a kápolna épségben maradt szentélyében, a szigetvári hős sírjánál zajlott le ←

KÁLLAY MIKLÓS

miniszterelnök beszédet mondott a „Falu" Magyar Gazda és Földmíves Szövetségnek a Vigadóban megrendezett országos seregszemléjén. Alul: a hallgatóság egy része

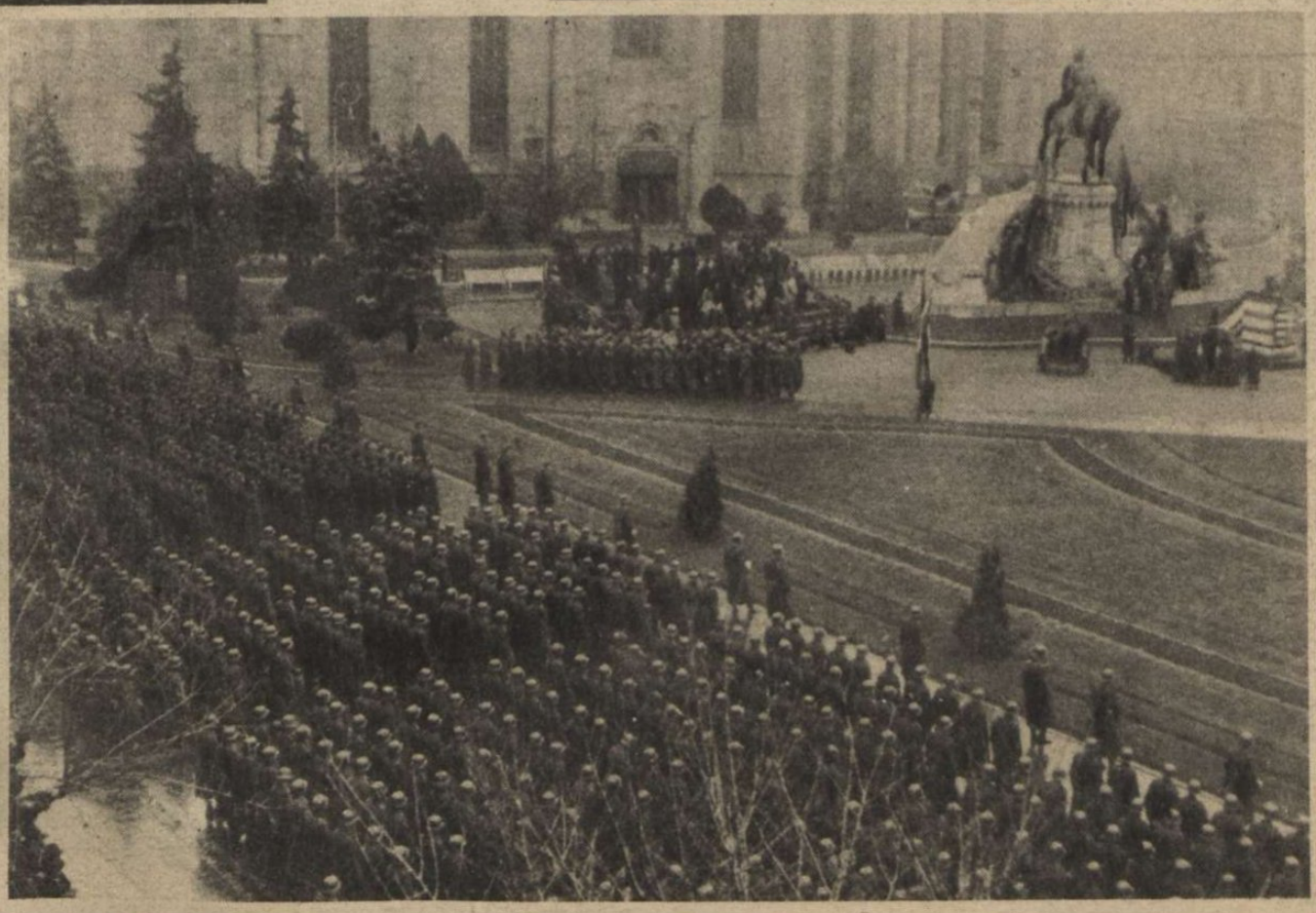

SZÍNPOMPÁS KATONAI ÜNNEPSÉG keretében zajlott le a kolozsvári újoncok eskütétele a Mátyás király téren. A felsorakozott újoncok elöljárójuk buzdító be- ← szédét hallgatják

A HONVÉDEK LABDARUGÓ CSAPATA LEGYŐZTE A BELGRÁDI NÉMET KATONÁK FUTBALLISTÁIT

1. Mozgalmas pillanat a német 16-oson. 2. Gól!... Hétszer hangzott fel a győzelmi kiáltás a magyar játékosok ajkán... A szurkolóknak jó napjuk volt. A magyar csapat 7:2 arányú győzelmet aratott... ↓

A t. HÁZ ülésezik...

KÉPES RIPORT A HONVÉDELMI MINISZTÉRIUM KÖLTSÉGVETÉSÉNEK TÁRGYALÁSÁRÓL

(Kozák Lajos felvételei.)

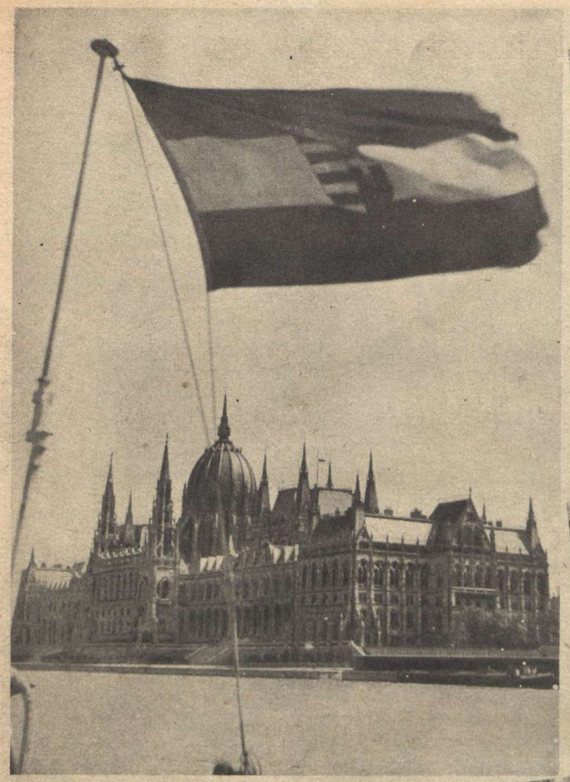

A MAGYAR PARLAMENT fyönyörű épületének dunai homlokzata ↑

TÁBLA HIRDETI, HOGY A T. HÁZ ÜLÉSEZIK

HIDEG SZÉL FÚJ A DUNA FELŐL A REGGELI ÓRÁKBAN... Homicsko Vladimir kárpátaljai képviselő (baloldalt) és Rapcsányi László képviselő az ülésre sietnek

MEGÉRKEZIK A HÁZBA PUTNOKY MÓRIC (baloldalt) a t. Ház közt tiszteletben álló háznagya, aki már 52 esztendeje képviseli a putnoki kerületet! Ennyi ideig senki más nem volt még a magyar képviselőház tagja.

ÜDVARIASAN SEGÍT a portás, a honatya kiszállásánál

JÁNOS ÁRON KÉPVISELŐ elgondolkodva lépked a képviselőház bejárata felé

PAPP MIHÁLY felvidéki képviselő, pontos gazdaember a mindig idejében érkezik az ülésekre. A csehek ellen is korán kelt fel ↓ állandóan, a megszállás szomorú idejében...

CSATAY LAJOS honvédelmi miniszter költségvetési beszéde. A Ház főszínre rokonszenvvel fogadta fejtegetéseit és határozott állásfoglalását. A honvédelmi miniszter háta mögötti mezőny a kisgazdák, a szociáldemokraták és a néppártiá átalakult keresztény gazdasági párti helye volna, de a mezőny balszélén Imrédy Béla pártjának képviselői ülnek ↑

AZ ELSŐ ÉRKEZŐ: „Mondja kedves biztos úr, itt találom a képviselőket?"... Az ülések alatt sokan felkeresik a Házban a honatyákat a választókerületekből is →

VITÉZ IMRÉDY BÉLA tömött aktatáskával érkezik a bejárathoz

OLÁH GYÖRGY KÉPVISELŐ (középen) már télies öltözködik, e' Baky László, az ebonyi képviselő még kalap ← nélkül jár...

A KORMÁNYPÁRTI KÉPVISELŐK Kállay Miklós miniszterelnök háta mögött. Figyelve hallgatják Csatay Lajos honvédelmi miniszter szavait: „Az elkövetkezendő nehéz időkben, — nemzetünknek nagy lelkierőre van szüksége..." ↓

A TÖRVÉNYHOZÓK GÉPKOCSIJAI a parlament épülete előtt, az ülést hirdetik, de aránylag kevés honatya jár autón, a mai szűkös világban ↓

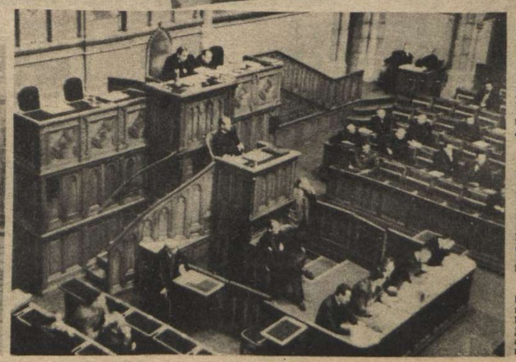

AZ ELNÖKI EMELVÉNY. VITÉZ TÖRS TIBOR ELNÖKÖL. Előtte az előadói emelvényen Esső Sándor képviselő ül. Az alsóasztalnál a szorgalmas gyorsírók jegyzik a honatyák beszédeit. A balszélső mezőnyben a nyilas képviselők ülnek. ←

A MINISZTERELNÖK és több miniszter meghallgatta Csatay Lajos honvédelmi miniszter nagy beszédét. A miniszteri székekben ülnek jobbról-balra: Kállay Miklós miniszterelnök, Reményi-Schneller pénzügyminiszter, Lukács Béla tárcanélküli miniszter és Szinnyei-Merse Jenő kultuszminiszter. A bal mezőnyben az erdélyi képviselők ülnek. A jobboldali mezőny már a kormánypárt helyének egyik része. →

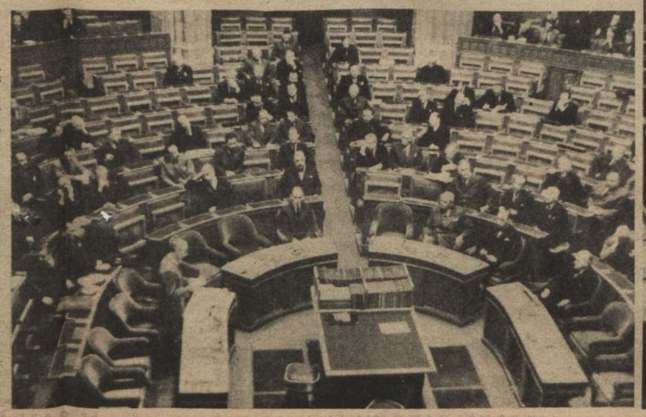

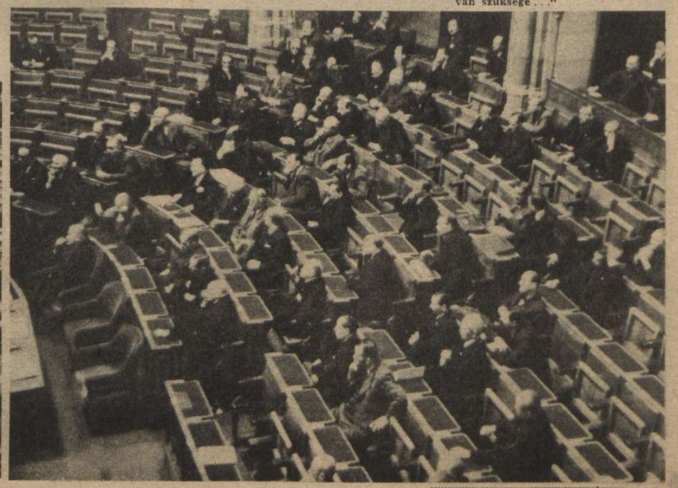

ÍGY ÉGNEK A SZOVJET HARCKOCSIK A CSATATEREKEN! . . .
Vörös izzásban lángolnak a gyulékony alkatrészek s a szétömlő benzin és a felrobbanó lövedékek véglegesítik a pusztulást . . .

Csaták a

UJ KÉPRIPORT A SZOVJETFRONTON

A keleti arcvonalon a heves harcok nem csökkenő erővel folynak tovább. A Kievtől nyugatra fekvő térségben a német támadás előrehaladt s Manstein vezértábornagy csapatai négy nap alatt felmorzsolták egy körülzárt nagyobb ellenséges erőcsoportot. A szovjet súlyos, véres veszteségeket szenvedett s a németek sok

CSATATÉR A KIEVI KÖRZETBEN. Harckocsik, házak égnek, repülők zúgnak el az új támadásra induló páncélosok és rohamágyúk fölött, tombol a gépek gigantikus csatája hetek óta . . .

PIHENŐ német harcosok a kétnapos csata után. Az égő ház közelében húzódtak össze melegedni . . . →

AZ ÉGŐ PÁNCÉLOSBÓL kimentett szovjet katona első kihallgatása . . .

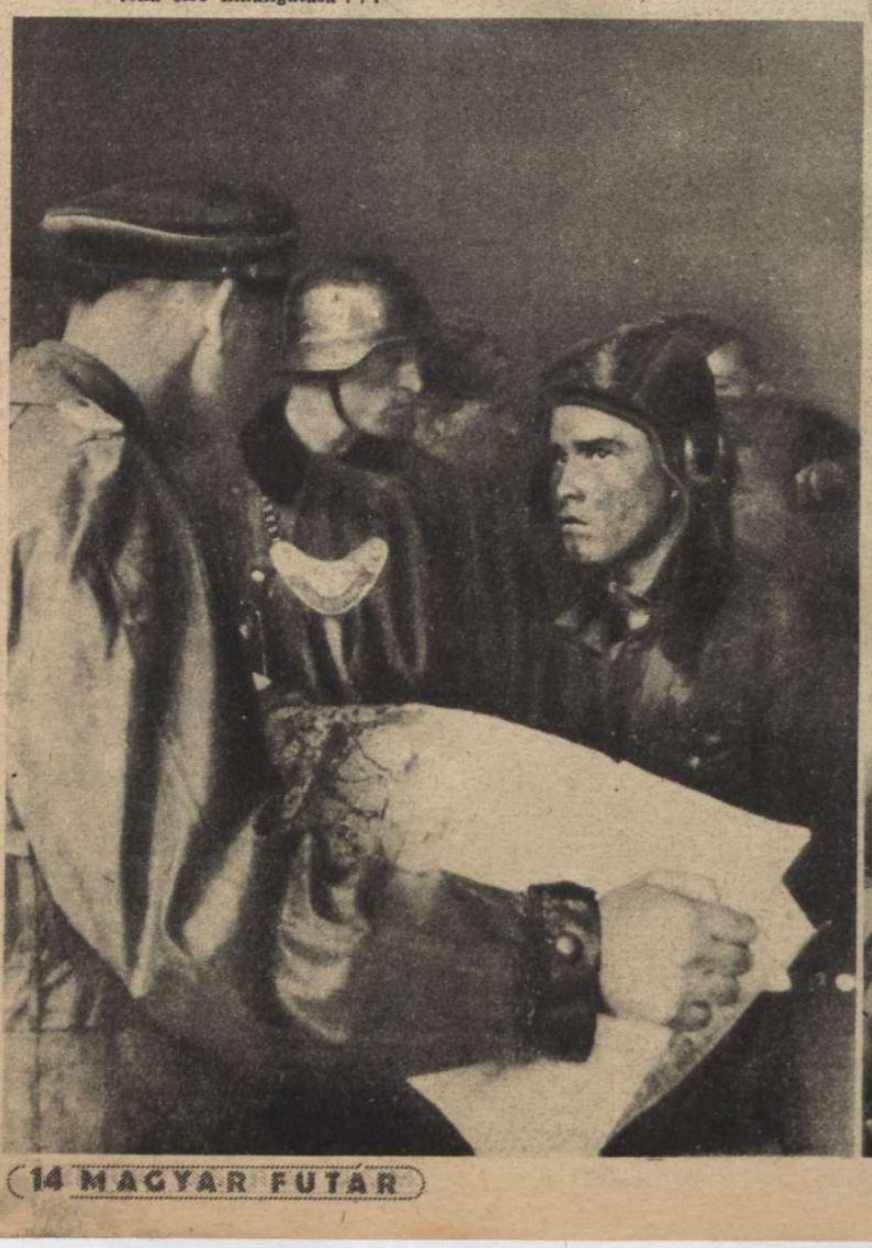

KEMÉNY FEKVŐHELY KÉSZÜL a súlyosan sebesült SS-harcosnak, amíg a páncélos kiér a tűzvonalból

A SZOVJET HARCKOCSI ELÖTT!
Elszántan várakozik a gránátos a közeledő hatalmas páncélosrá s készen tartja a tányérgránátot, hogy a kedvező pillanatban a hernyótalpak alá lökje . . .

kievi térségben

DÚLÓ SORSDÖNTŐ KÜZDELEMRŐL

foglyot ejtettek és 199 páncélost, 554 ágyút, 300 géppuskát s gránátvetőt és 166 gépjárművet zsákmányoltak és semmisítettek meg. A szovjet barbár erőfeszítése az egész arcvonalon megtörött a német ellenállás hősiségén, Európa fanatikus, elszánt védelmének harci vonalán!

SZÉTLÖTT SZOVJET T 34-ES NEHÉZ HARCKOCSI. Százával hevernek a nagy harcok gyújtópontjaiban

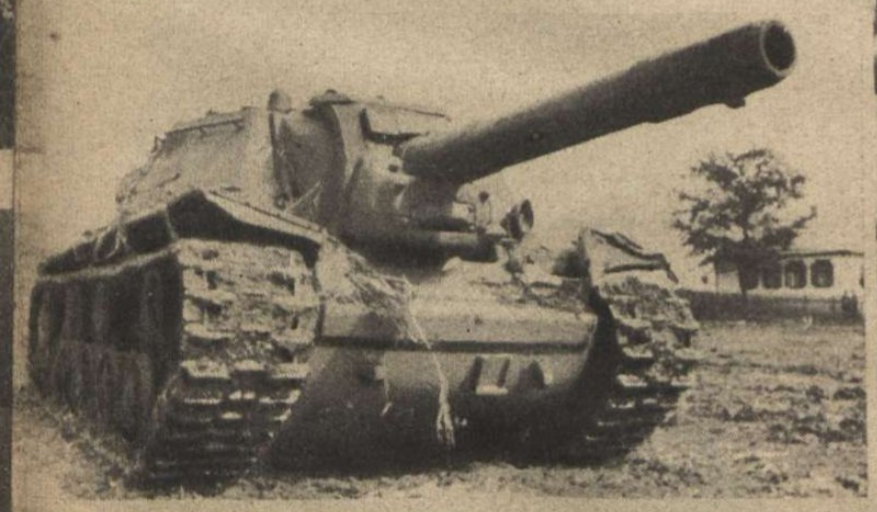

ZSÁKMÁNYOLT 18.2 CM-ES SZOVJET ROHAMÁGYÚ

ELSÖ SEGÉLY A HARCTÉREN A BOZÓTOS BOKROK KÖZÖTT

AZ ELFOGLALT LÖVÉSZÁROK. 17 vöröskatona maradt meg az eredményes ellentámadás után . . . Óvatosan vonulnak a fogságba, mert köröskörül golyó süvít fölöttük . . .

A PÁNCÉLTÖRŐ ÁGYÚ bevonul az ellentámadás vonalába

AZ ÖTÖDIK SZOVJETROHAMOT VÁRJÁK ALKONYATKOR A GRÁNÁTOSOK — EGY NAPON! . . .

„ONNAN TÜZELNEK! . . ."
A szovjet gránátvetők már kibírhatatlan hevességgel dolgoznak az első vonalak ellen. Páncélosokat kell bevetni elűzésükre. A gránátos szakaszvezető megmutatja az irányt a támadásba lendült harckocsik parancsnokának . .

NEHÉZ ELLENSÉGES TŰZBEN ELŐRE!

NÉHÁNY ÓRÁIG ZUHOG A NOVEMBERI ESŐ s embertelenül nehéz lesz az előrehaladás a szovjetútakon . . .

. . . És nem lehet egyelőre kiugrani a vízzel megtelt, mocsaras árokból, mert valóságos tűzeső hull a terepszakaszra! . . .

A GÉPPUSKÁS az oldalbiztosítások mestere. Kis harci egységek küzdenek a szovjettúlerő ellen, az arcvonal iránya állandóan változik s az öntevékenység legfőbb harci kötelesség!

ELFOGOTT SZOVJETJÁRŐR. Vezetőjükkel nem volna tanácsos fegyvertelenül, az erdőben találkozni . . .

A GRÁNÁTTÖLCSÉREKBŐL ÖSSZESZEDETT HADIFOGLYOK

RONGYOSAN, ÉHESEN, de már bekötözött sebekkel, mohón issza a szovjetfogoly a meleg levest . . .
←

FRISSEN ESETT HÓ BORÍTJA AZ ÁLCÁZÓ, SZÁRAZ LOMBOKAT, amíg az ólmos eső le nem veri . . . Rudi, a rohamágyú – sok kedvence, az ágyúcsőről szemléli a tájat. Rudi boldog kis állat. Becézik, mulattatják s nem tudja, hogy mi a háború, — a gazdáinak . . .

MEGÉRKEZIK AZ ELSŐ NÉMET HAJÓ SZÁMOSZ SZIGETÉRE! . . .

PARTRASZÁLLÁS AZ ÉGEI-TENGER EGYIK SZIGETÉN. Aránylag kis német egységek fegyverezték le az angol és olasz helyőrségeket

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

A hét eseményeinek fekete középpontjában a légi terrortámadások története áll. Emberi megrendültséggel gondolunk az áldozatokra és a védelem hőseire, mert a szívünkbe írott, megmásíthatatlan törvények parancsolják azt az ítéletet, hogy más a csataterek erkölcse, amikor fegyveres táborok állanak szemben egymással, *tudataban a harcnak és a veszedelemnek* és más az a feneketlen erkölcstelenség, amely a harctéri sikert, *asszonyok, gyerekek, aggastyanok, műkincsek és lakónegyedek válogatlan elpusztításával próbálja pótolni! . . .*

A hét folyamán Berlint három súlyos terrortámadás érte, de nagyobb angolszász légi roham zajlott le a Rajna és Majna vidéke, Frankfurt, Bréma és Stuttgart ellen is. Franciaországban Toulon szenvedett súlyos károkat, az európai front délkeleti szakaszán pedig Szófiát bombázták az angolszász repülők.

Berlin térségében a nagymennyiségben ledobált robbantó és gyújtóbombák tüzében pótolhatatlan műemlékek hamvadtak el, több követségi palota, sok templom, kórház és középület megsemmisült s különösen a munkásnegyedek szenvedték meg az éjjeli bombázásokat. *Az áldozatok túlnyomó nagyrésze idősebb férfi és asszony, gyerek és hadifogoly . . .* A legnagyobb berlini támadás idején elborult, felhős volt az ég, célpontokat keresni nem is lehetett s az angolszász gépek a felhők mögül dobálták le halálos terhüket, a hírhedt *„szőnyegbombázás“* vak dühével. Berlin lakossága példátlan fegyelemmel és önfeláldozással dolgozott és segített a dühöngő tüzek elfojtásában és az élet rendjének védelmében.

A *Die Tat* című svájci lap berlini tudósítója a keddre virradó éjszaka Berlin ellen végrehajtott angolszász légitámadásról helyszíni riportban számol be és ezeket írja: — Még a riadó alatt elhagyta a lakosság a pincéket és hozzáfogott az oltáshoz. Férfiak, nők, gyermekek és aggok hosszú láncokat alkottak és vizesvödröket adogattak egymásnak, az égő tetőket oltogatva. Csodálatraméltó volt a munkában résztvevők fegyelme. Egyetlen rossz szó sem hallatszott, egyetlen könnyet nem lehetett látni. Az emberek kemény elszántsággal teljesítették kötelességüket. Ezen az éjszakán, amelyet Berlin nem egykönnyen felejt el, a bajtársiasság diadalokat aratott. Az emberek nem csupán saját házaikat oltották, hanem a szomszédokét és teljesen ismeretlen felebarátaikét is. Pótolhatatlan műemlékek estek áldozatul ezen az éjszakán a gyorsan elharapódzó tűznek. Egészen reggelig folyt a mentési munka. *Az emberek arca fekete volt a koromtól, kezük piszkos és véres a kemény munkától, de elmondható, hogy ez a munka nem volt hiábavaló. A legprimitivebb eszközökkel: vízzel és homokkal akadályozták meg a berliniek még nagyobb károk keletkezését . . .*

A légitámadásról kiadott hivatalos német magyarázat szerint, *„az angolok biztosak lehetnek abban, hogy minden megölt nőt, minden kórházi beteget, minden gyermeket és minden férfit éppen olyan gondosan feljegyzünk, mint minden egyes megfontolatlanul elpusztított épületet, amely polgári vagy kulturtörténeti célokat szolgált. Ezek az áldozatok és pusztítások bűnhődést követelnek, annak a számlának benyujtását, amely a német városok elleni terrortámadásokkal összegyült.* A német védérő, amely az angolok-amerikaiak délolaszországi hadjáratát a világ előtt nevetség tárgyává tette és amely a bolsevizmus elleni nehéz harcok ellenére alig száz óra alatt megtisztította az angoloktól az Égei-tengert, a Földközi-tenger egyik legfontosabb részét, *végrehajtja majt ezt a megtorlást, mihelyt kiadják rá a parancsot.*

A német katonai vezetés sajnálja, hogy az angol terror-repülők magatartása folytán odáig kerül a dolog, hogy a megtorlás kötelezettsége alól nyilván nem vonhatja ki magát. Ez a megtorlás kemény, de igazságos büntetés lesz mindazokért a gonosz tettekért, amelyeket az angolok a német polgári lakosság ellen megengedtek maguknak. Elég gyakran figyelmeztettük az angolokat, de óvásainkat mégis szélnek eresztették. *Ha azonban a bűnhődés napja elkövetkezik, az angol népnek nem szabad miatta panaszkodnia, mert maga idézte fel a barbárságot . . .“*

Ehhez a magyarázathoz nem szükséges semmiféle megjegyzést hozzáfűzni s csak azt érdemes még emlékezetben tartani, hogy a *London ellen intézett legutóbbi német légi támadásokról*, német katonai helyen a következőket állapították meg: „Ezek az egyes célpontok ellen végrehajtott támadások *nem tévesztendők össze* nagyobb támadásokkal, mert csupán *technikai újítások kipróbálását szolgálják . . .“* Egyébként az angolszász légi haderő sok gépet vesztett az elmúlott héten s Berlin harmadik és már jelentéktelenebb megtámadása napján, Németország fölött *93 légi erődöt lőttek le a német vadászok . . .*

Bulgáriában, a szófiai parlamentben, *Bozsilov* miniszterelnök jelentette be, hogy a főváros ellen 60 angolszász bombázó és 40 vadászgép intézett támadást. *A miniszterelnök tiltakozott az angol-amerikai légitámadás ellen, amely ismét ártatlan áldozatokat követelt olyan nép részéről, amely senkinek sem kíván rosszat és csak minimális jogaiért küzd. Bulgária sohasem akart és nem is akar semmi idegent — mondotta a miniszterelnök. — A mostani áldozatok ama százezrek sorába tartoznak, akik a nemzeti ideálok megvalósításáért folytatott küzdelemben vesztették életüket . . .*

Bulgária igazát a magyar nép a történelmi barátság és az azonos nemzeti célok alapján, a rokonszenv lelki erejével méltányolja! . . .

A hadszintereken

sehol sem értek el lényegesebb eredményt a tengelyhatalmak ellenfelei, de számos figyelemreméltó fegyvertényt jegyezhetünk fel, a német és a japán seregek javára.

JAPÁN FELDERÍTŐ OSZTAG A KÍNAI FRONTON, ahol a császári hadsereg egységei egy egész kínai hadseregét megsemmisítették

IZLAND OSZTÁLYÚ AMERIKAI REPÜLŐGÉP-ANYAHAJÓ, amelyet a japánok a 4. bougainvillei légi csatában elsüllyesztettek

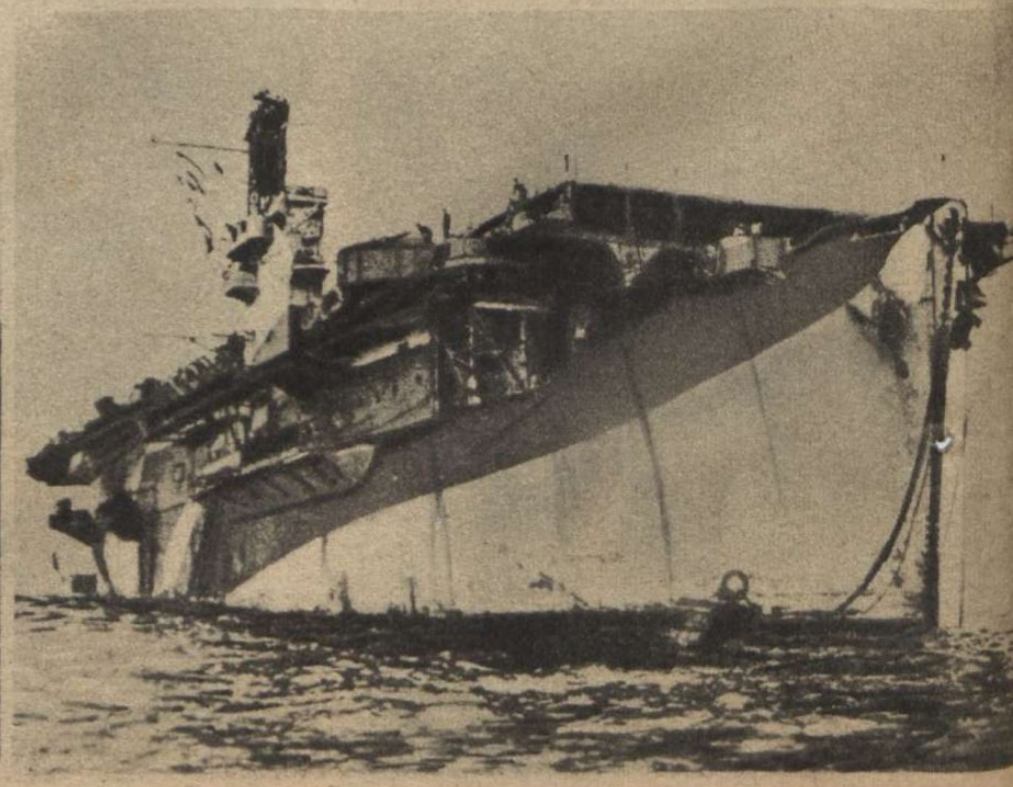

A VOLTURNÓI CSATÁBAN minden talpalatnyi területet szívósan védenek a németek s az amerikai előnyomulás súlyos véráldozatot kíván

A DÉLOLASZORSZÁGI HADSZÍNTÉREN egy német nehéz légelhárító üteg a közeledő amerikai repülőgépeket lövi

ÉS ÚJ FORDULATOK

Irta: Rajniss Ferenc

A vörös hadsereg naponként átlag 200 harckocsit veszít s katonáit és hadianyagát immár ötödik hónapja veri állandó rohamokba.

A szovjetfronton tovább dúlnak a befejezetlen nagy csaták s a vörös hadsereg hadműveleti kényszerből újra *súlypontot változtatott*, ami nem az erőnek, hanem a roppant áldozatok hatásának természetes következménye... Kercs körzetében hiába próbálta a szovjet a hét folyamán az elfoglalt hídfőt kiszélesíteni s csapatait nagyobb mennyiségű hadianyaggal ellátni. A heves támadásokat a német védősereg visszaverte, több zsúfolásig megrakott tengeri járművet pedig a légierő süllyesztett el.

A vörös hadsereg egész héten át elkeseredett támadásokat zúdított a nagy Dnyeper-kanyarban harcoló német csapatokra, avval a nyilvánvaló hadműveleti szándékkal, hogy ebben a hatalmas térségben, a rendkívül bonyolult arcvonalakat megszüntesse s tiszta helyzetet teremtsen egy döntő csata megindításához. Ez a kisérletezés véresen összeomlott s a minden égtáj felé elhelyezett német élcsapatok, továbbra is bizonytalanságban tartják a szovjet hadvezetőséget a német szándékok és tervek dolgaiban...

Elég egy pillantást vetni a térképre ahhoz, hogy a déli szovjetfronton uralkodó hadihelyzet rejtélyességét és szokatlanságát legalábbis megérezzük. *Dnyepropetrovszk, Krivoj Rog* és *Cserkasszi* háromszögében óriás csaták zajlanak, — ki tudja milyen irányú arcvonalakkal, — de ettől a háromszögtől délre, *Nikopol* és *Kherzon terében* is elkeseredett ütközetekben őrlődik a szovjet ereje. Német Dnyeper-hídfők kiszélesítéséről érkezik hír, amikor a Dnyepertől nyugatra, mélyen a folyó mögött rohannak egymásra a harcbavetett páncélos hadtestek... Azt azonban az oroszok sem állítják, hogy előretolt német csapatokat bekerítettek volna, tehát valószínű, hogy a széles német ékek biztonságosan közelednek előre-hátra, oldalaikat fölénvesen megvédik s száz részletcsatában teszik lehetetlenné a hadihelyzet tisztázódását, amire a túlerővel támadó szovjetnek olyan nagy szüksége lenne...

Az északabbra eső térségben, *Zsitomir és Kiev között, Manstein* vezértábornagy csapatai viharos lendülettel áttörték a szovjet záróállásait és a széles aknamezőket, bekerítették az ellentámadásra zavart szovjet haderőt s négy napos csatában 199 páncélost, 554 ágyút, 300 géppuskát és gránátvetőt és 166 gépjárművet zsákmányoltak és pusztítottak el. Manstein seregének észak felé fordult szárnya *Korosztennél* harcol *Vatutin* szovjettábornok elkeseredetten védekező hadai ellen s az itt előállott súlyos *szovjet veszedelem enyhítésére* indították meg a vörösök, a hatalmasra kifejlesztett *gomeli támadást. Gomel térségében a megerősített szovjet hadseregcsoport nagyszabású átkarolási hadműveletet kisérletezett, de váltakozó, súlyos harcok után a németek kiürítették a felrobbantott várost s új védőállásokban vették fel a harcot az átkarolás sikerétől megfosztott ellenséggel.* A *Pripjet-mocsarak* áttekinthetetlen vidékén, a szovjet újabb tartalékokat dobott a véres küzdelembe s *ez a térség pillanatnyilag, a szovjetfront legfontosabb gyújtópontjának nevezhető. A gomeli csatatérekről a német hadvezetőség súlyos és változatos harcokat s kialakulatlan helyzetet jelent. A szovjetrohamok eredményének megítélésével egyelőre várni kell...*

Szmolenszktől nyugatra ellanyhult átmenetileg a küzdelem, miután a szovjet a 7 napos nagy csatában, *34 lövészhadosztállyal és 6 páncélos dandárral* eredménytelenül rohamoztatta meg a német záróállásokat. *Vitebszktől* keletre a szoviet támad. *Neveljtől* északnyugatra pedig, a német ellentámadás halad előre. *A szovjetfronton fokozatosan romlik az időjárás. Eső és havazás sok helyen óránként váltakozik s iszap borítja mindenütt az utakat.*

Az olasz hadszíntéren, a hét első napjaiban *Montgomery* 8. hadserege nagy támadást indított a front keleti szárnyán, a *Sangro folyó völgyében.* A nehéz német ütegek már a felfejlődés alatt súlyos veszteségeket okoztak az angolok soraiban s az esőzés, az árvíz és a német első vonal ellenállása, tűzzel és vízzel roskasztotta össze az egész támadást. Hét végén már csak aránylagos nyugalmat s itt-ott fellángoló helyi csatározásokat jelentettek az olasz frontról.

Szamosz szigetének elfoglalása befejeződött 6000 ellenséges katona lefegyverzésével s az Égeitenger fontos szigetcsoportja, mostmár a Balkánt védi. A német *torpedóvető repülőgépek* az angol kézen lévő olasz kikötőket erőteljesen támadták s különösen *Nápoly vizein* pusztítottak el sok járművet. *Az algiri partok mentén egy angolszász karavánból a német repülők elsülyesztettek 2 rombolót és 3 nagy szállítóhajót, összesen 38,000 tonnát és súlyosan megrongáltak 2 rombolót és 3 nagyobb hajót.*

Japán hatalmas győzelme alakul ki a középkínai harctérről érkezett jelentésekből. Csungking-Kína 3 hét alatt 9 hadosztályt, 85.000 embert veszített s a japánok diadalmasan törnek előre. A *Gilbert-szigetek* körüli légi csatákban is *Japán fölénye határozottan kialakul.*

A világháború összes frontjainak alakulásában valami váratlan és nagy fordulatra spekulál a világsajtó. Kötetekre rúgnak a jóslások — természetesen a vágyak és a kívánságok irányában s az idegháború sajátságos rikító színeiben, — de egy változás és meglepetés lehetőségétől, az események józan figyelői sem zárkóznak el...

AKNARAKÓ HAJÓK A FINN-ÖBÖLBEN. A sűrű aknahálózatot nem tudják áttörni a kronstadti vizeken körülzárt szovjet hadihajók

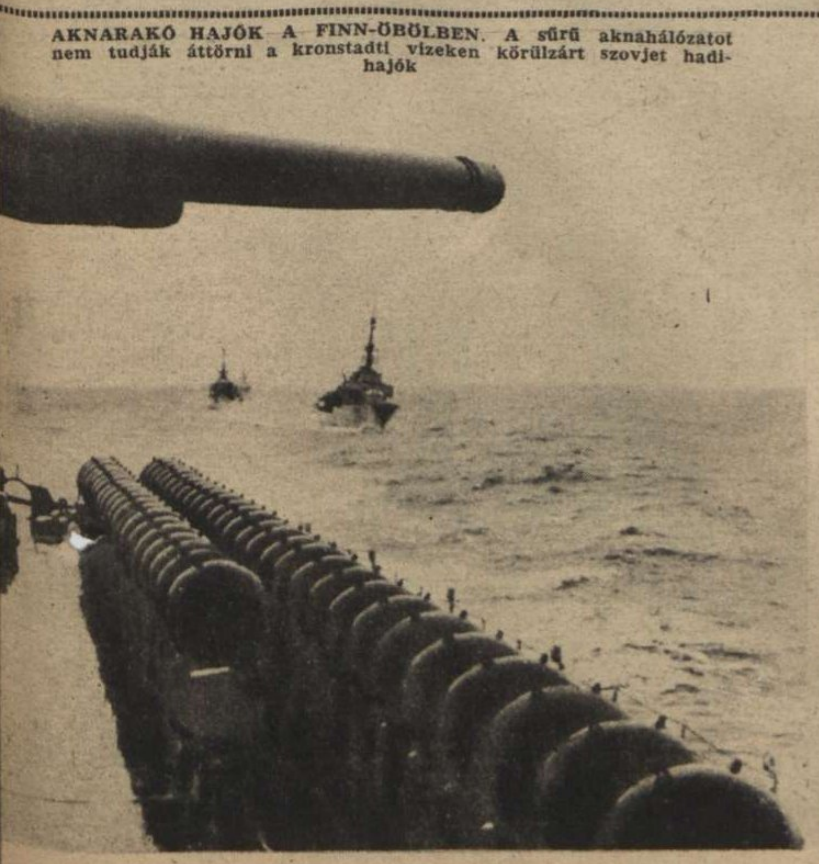

KÖNNYŰ HARCI NASZÁD A LA MANCHE-CSATORNA VIZEIN. A német haditengerészet kis egységei örökös harcban állanak a brit hajókkal és repülőgépekkel

KOZÁKOK A DALMÁT TENGERPARTON. A balkáni kommunista csapatok leküzdésében az orosz kozákok önkéntes alakulatai keményen harcolnak...

AZ ACÉLIDEGZETŰ EMBER

PONTOS MUNKA A HALÁL ÁRNYÉKÁBAN

1.

BERLIN VILLANEGYEDÉBEN, egy kis kert szélén vágódott a földbe az angolszász légibomba, de nem robbant fel! A figyelmeztető táblát azonnal kitűzték a helyszínre s kiürítették a közeli házakat is, mert lehetséges, hogy a bomba időzített s órák múlva robban . . . →

2. ←

A BOMBASZAKÉRTŐ MEGJELENIK a veszélyeztetett helyen. Megállapítja, hogy 1.30 méteres mélységre fúródott a bomba s hozzálát nehéz munkájához. Tudja, hogy minden pillanatban a levegőbe repülhet . . .

3. →

TÉNYLEG IDŐZÍTETT BOMBA! A lovagkeresztes százados óvatosan megpróbálja a gyújtókészülék lecsavarását. Halálos feladat ez, mert az ellenség a gyújtókészülék szerkezetét állandóan változtatja . . . Egyetlen hamis fogás, vagy a gyújtópontnak finom megérintése, — robbanást okoz . . .

4.

NEM SIKERÜLT A KITAPASZTALT MEGOLDÁS! A harapófogó helyett vésővel és kalapáccsal kell dolgozni . . . Az idegek bizony pattanásig megfeszülnek, száz és száz hasonló feladat megoldása után is . . .

5.

ELMÚLT A VESZEDELEM! Újszerkezetű gyújtórendszer kerül napfényre, amelyet a százados gondosan megvizsgál. Minden tisztelet a tudomány és az életvédelem kipróbált hőseié!... ↓

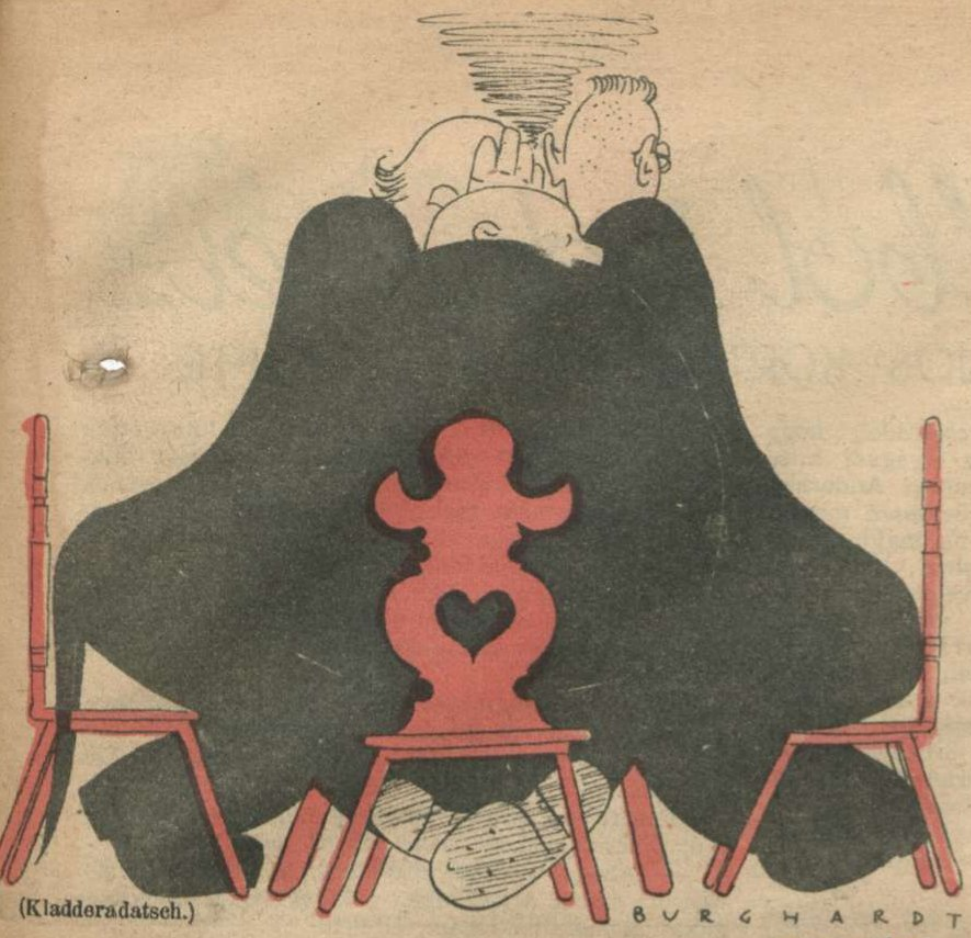

(Kladderadatsch.)

POLGÁRI MEGBESZÉLÉS:

— „Sssssss!... Hallotta?...“

ÁLARCOS BÁL A VILÁGPOLITIKÁBAN, —

— vagy ez a valóság?...

VIDÁM TÁRSADALMI ÉLET AVAGY:

Keleti tánc a vulkán tetején...

KÖLTŐI HASONLAT

S IMIGYEN PANASZKODNAK:

POLITIKAI KÉRDÉS:

— Te, Salamon? Jó az nekünk, ha a német szónokot Számoszon üdvözlik?...

— Kedves művész úr, ahányszor csak felkérem, hogy fizesse már meg az adósságát, maga mindig úgy viselkedik, mint egy tavaszi rügy...
— Hogy-hogy?...
— Egyszerüen kibujik...

— Tudod, már alig birom a rengeteg színészi munkát. Délután ötkor fellépek a Grünbergerék teáján, hatkor Kohlenthal bárónéknál szavalok, félnyolckor Eisentang vezérigazgatóék irodalmi estjén az emlékiratomból olvasok fel, kilenckor Bikszády-Braunéknál egy héber dalt énekelek a vacsorán s tízkor megyek szervezkedni. Hát élet ez?...

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(67.)

— Remélem, észre tért, — hallotta a szavakat messziről. — Én most elmegyek. A portásnak megmondom, hogy nem utazik, meggondolta magát. Pihenjen, ráfér. Próbáljon aludni, majd kimentem a barátainknál, estig nem háborgatom... Kár a szép szeméért, ne sírjon... Viselkedjék okosan és gondolkozzék majd azon, amit mondtam. Nem zsarolni, vagy fenyegetni akartam, csak észretéríteni, mert maguk nem gondolkoznak, csupán ösztöneikre hallgatnak. Semmi baj nem lesz... A kedves mama marad, maga is hazautazik pár nap mulva, s ha akarja, szépen elfelejti a tegnapi éjszakát. Persze, mindazt, amit mondtam, továbbra is állom... Én valóban szeretem magát és feleségül veszem, amikor akarja. Nem sürgetem... Én tudok várni...

Ó, nagyon tud... Mennyi ideig várt erre az elmúlt hajnalra is!

Felkelt, meghajolt és könnyedén, mintha egész idő alatt semmiségekről csevegtek volna, azt mondta:

— Ha akar, adjon nekem kezet...

Visszahúzódott a kanapé sarkába.

— Menjen. Menjen már, ha Istent ismer!...

Juda vállat vont:

— Igy is jó... Nem sértődöm meg azért. Adósom egy kézszorítással, majd megadja...

Nesztelenül lépdelt az ajtó felé, amely lassan becsukódott mögötte, s a szobában egyedül maradt Gyéressy Ádám boldogtalan leánya.

Vidáman haladt lefelé a lépcsőn, kedve lett volna dudorászni is. Ezt elintézte... Hogy megriadt a kicsike a sanyarú élet kilátásai előtt! Persze... Arra nem gondolt, hogy a büszkeségnek ára is van, azt nem adja ingyen a sors! Az öreg asszonynak kell hálásnak lennie, ha ő nem lenne, már rég kirepült volna a madárka a kalitkából. Gyéressy Ádámné öreg napjainak nyugalmával vásárolta meg a leányt, bár egyelőre még nem valami reményteljesen fest a dolog... A kicsike makacs lesz sokáig, jó időbe telik, míg teljesen megpuhul, de most már megéri a várakozás. Egész Budapest irígyelni fogja Balassa Jenő szőke szeretőjét...

A portás nagyot köszönt.

— Kérem, — lépett hozzá, — a kisasszony nem utazik, sikerült megnyugtatnom. Azért, persze, vigyázzon rá továbbra is, a fáradságát megfizetem.

— Parancsára, nagyságos uram...

Az utcán mélyet szippantott a nyers, ködös levegőből s megnézte óráját. Majdnem dél volt már. Érdemes még lefeküdni? Vagy be kéne menni a bankba? Komor már tegnap is dühöngött, hogy az üzletet elhanyagolja egészen. No, jó... Megreggelizik valahol, aztán benéz hozzá.

A Hungária felé vette útját, s élvezte, hogy ropog cipője alatt a hó, milyen nesztelenül jár. Hirtelen eszébe jutott a katona, aki multkor úgy megijesztette. Bolond paraszt. Mit is mondott? Valami olyasfélét, hogy ha a nőknek baja történik, vele gyűlik meg a baja. Egy lovag...

Hangosan felnevetett s befordult a jó langyos előcsarnokba, ahová a délelőtti, kissé álmos zsongás szűrődött ki a kávéházból.

A szorgalmas emberek már kötik az üzleteket, sőt túl is vannak a munkán. No, nem baj. Majd utoléri őket.

HETEDIK FEJEZET.

Az ujság zörrenve hullott az asztalra. Nem volt kedve egy falatot se lenyelni most már; szájában, s torkában, valahol egészen mélyen, keserű ízt érzett, gyomra felkavarodva émelygett s hirtelen arra a forró, viharral fenyegető nyári napra gondolt, melyen négy esztendővel ezelőtt kitört a háború. A cseléd aggódva kérdezte:

— Tán beteg a nagyságos úr? Vagy nem jó az étel?

Messziről érkeztek füléhez a szavak, úgy tetszett, már csak visszhangjukat hallja, mely a falakról verődik.

— Nem... — felelt vontatottan, — nem, csak... Mit mondjon? Közölje tán a cseléddel, hogy forradalom lesz és attól ment el az étvágya? Intse magához, hogy „nézze, fiam, a Reményi Andornak mégis csak igaza volt, bennünket rövidesen megesz a fene, s magát csak arra kérem, ha majd a proletárok lesznek az urak, bánjon velem barátságosan...“ Mint a személye ellen elkövetett galád merényletet, úgy fogta fel mindazt, amit olvasott. Mintha az egész világ, az orosz forradalmárok, itthon a szocialisták, Károlyi Mihályék, meg azok a vörösgombos, ordítozó izgatók, akik a külvárosokból már hetekkel ezelőtt bemerészkedtek a körutakra, egyedül az ő vesztére törnének, az ő vagyonára áhítoznának, az ő karrierjét akarnák tönkretenni. Mire jó az a forradalom? Kinek van szüksége rá? Felfordulás, tűz, bizonytalanság, lövöldözés az utcákon, vad tüntetések, — mi értelme van mindennek?

Ahogy a háború kitörésében egy szédületes üzleti lehetőséget érzett meg, úgy fogta most el a névtelen szorongás. Vagyonát féltette, ha nem is jutott el önmagában e világos megállapításig. Most már ő is azok közé tartozik, akiknek nem érdeke a zürzavar, akik az éppen fennálló rendre esküsznek. Reményi Andor átszellemült arcát látta maga előtt, a szüntelen lázt, mely pirosan ütött ki arcán mostanában mindig, ha véletlenül találkoztak. A családi összejöveteleken alig jelent már meg, örökké futott, dolga volt, ha kérdezték, csak kurta válaszokat adott, nem volt hajlandó, mint régen, órákhosszat tartó magyarázatokba bocsátkozni.

„POGÁNY UR FELTOLTA IZZADT HOMLOKÁN A ZÖLDRE FAKULT PINCSKALAPOT...“

— Komoly dolgok vannak készülőben, — csak ennyit mondott, ha már nagyon sarokba szorították.

Igaz, Hugó nem is merte faggatni, hiszen mindig letorkolta, ha a forradalom eljöveteléről prófétált. Most nem kívánt neki alkalmat adni, hogy gúnyos modorában emlékeztesse hitetlenkedésére, de csendben annál jobban emésztette magát. A fenyegetések, melyeket hallott, a jóslatok, melyeket annyi hévvel mondott el a gazdagok kíméletlen letiprásáról, a „bűnös kapitalizmus megrendszabályozásáról“ vad elevenséggel zúgtak fülében.

Juda teljesen Hugó hatása alá került, az ő rémületei éltek benne, félelmei visszhangoztak szívében. Az üzlet a bizonytalan viszonyok között ijesztően hanyatlott, a tőzsdén csunya érvágás érte őket, vagy kétszázezer koronát elvesztettek, s ezt úgy fogta fel, mint jelet, intő figyelmeztetést a sorstól, hogy nem hordja már többé tenyerén, de mostoha holnapot szánt neki.

Volt egy ismerőse, akivel néhányszor találkozott az Unio kávéházban s tudta róla, hogy írógépügynök. Zsíros, hangos ember volt, szocialista, aki örökké a gazdagokat szidta, mert tudta: belőle soha nem lesz tőkepénzes. Lenézte azokat, akikkel üzleteket kötött, gyűlölte a kapitalistákat, akiknek előszobáiban annyiszor várakozott, s akik oly gyakran utasították el ajánlataival. Ott vált forradalmárrá, a nagyvállalatok és bankok előszobáiban, a roppant vagyonok árnyékában, a pénz melegítő közelségében, s engesztelhetetlen haragja vitriolos szavakban fröccsent azok arcába, akik szóbaálltak vele.

— Apám, maga még nem látott olyat, ami itt lesz! — emelte fel kövér ujjait fenyegetőn, ha néha összeakadt vele és megkérdezte: mi ujság, Pogánykám?

Most a Gizella-téren találkoztak minap, az ügynök sugárzó arccal sietett a Váci-utca felé.

— Hogy van mindig? — állította meg. — Látom, jól.

Pogány úr feltolta izzadt homlokán a zöldre fakult pincskalapot és széles szájjal mosolygott.

— Ahogy mondja, direktorkám... Nagyon jól. Már itt érzem a kezemben a kötél végét, amin magukat a magasba fogom felhúzni.

— Nem értem...

Pogány úr harsogva, felszabadultan nevetett, hogy a téren ŏgyelgő járó-kelők mind feléjük néztek. Egész életében nem sok alkalma volt ily féktelen kacagásra. Az üzleti előzékenység mosolya ült az arcán örökké, az a készséges, kissé alázatos, sunyi és szolgai kifejezés, mely azt látszott mondani: kérem, én csupán azért vagyok a világon, hogy önt kiszolgáljam, kegyeskedjék rendelkezni velem.

— Majd megérti, dirikém... Most a mi időnk következik. Nem a magáé, még az enyém, nehogy félreértsen. A miénk, a senkiké... Csak még egy kis türelem... No, Isten vele. Sietek.

— Még mindig gépekben?

— Nem érdekelnek már a gépek. Most nagyobb dologban ügynökölök, kérem. Tetszik egy kis apart forradalom? Azt kaphat nálam, apuskám... No, nem erőszakolom, elmúltak azok az idők, mikor a portékát rá kellett sózni a vevő nyakára.

— Hová siet?

— Az Astoriába. Ott készül a legnagyobb üzlet... Végkiárusítás, szezonvégi eladás, nem hallotta? A feudális Magyarországot dobjuk piacra.

— Maga is?

— Hogy-hogy én is? Nekem szakmám az eladás... Nem tudja?

Még egyszer felkacagott, s könnyedén búcsút intve, sebes léptekkel fordult be a Váci-utcába.

Sokáig nem tudta elfelejteni a kövér, sugárzó arcot.

Vajjon mit akar ez az ember? Nem volna jó valahogy hozzájuk sodródni? Milyen bolond volt, hogy nem fogadta el Andor tanácsát, unszoló kínálkozását! Most ő is az Astoriában sürgölődhetne, várva az új nap felkeltét, s talán bebiztosítva minden meglepetés ellen.

Hát most itt van... Az ujságlapból süvölt a forradalom szele, a betűk szinte lángolnak a türelmetlenségtől s olyan hangon írják a cikkeket, hogy a vak is láthatja: talán holnapra felgyullad az egész ország. A város tele van a legvadabb suttogásokkal, mindenki jósol, mindenkinek van egy-két bizalmas értesülése. De mi az igaz mindebből? S ha csakugyan Reményi Andorék győznek, mi lesz akkor? Nem, a politika nem könnyű mesterség, bizonyos... A lapok csak a békéről írnak, demokráciát követelnek, a szabadságról szólnak a vezércikkek, nagy nemzeti megújulást ígérgetnek, Kossuthékat emlegetik, Reményi Andor pedig a bolsevikiekkel példálózik és nevet, ha bátortalanul az ujságokra hivatkoznak előtte.

— Ne legyetek gyermekek, — mosolyog, — ez mind ostobaság. A forradalom azzal szokott kezdődni, hogy mindenki borzasztó nagy hazafi és a végén mindenki internacionalistává válik. Kerenszkijék se akarták megölni a cárt, s eszükbe se jutott, hogy a kommunistáknak átadják az uralmat. A forradalom nem szabályozott folyó, mely békésen hömpölyög tova kényelmes medrében. Árvíz az, barátaim, árvíz, az a bizonyos zúgva-bőgve gátat törő... Annak nem lehet előre programot szabni, megállapítani, hogy hol álljon meg, mit kíméljen. Étvágya akkor jön meg igazán, mikor erejét érzi. Ne törődjetek a lapokkal! Rózsavíz, ami azokban van.

Nem, ez már nem rózsavíz... Andor szavai jutottak eszébe, s most egyszerre világosan látta: talán órák kérdése, s elkövetkezik a kegyetlen fordulat. Jön a vihar, s akit nem talál fedél alatt, annak vége. Az életösztön roppant ereje dolgozott benne, olyan emberé, aki végveszedelembe jutott, s elméje megfeszített munkával keresi a menekülés egyetlen villanásnyi reményét, lehetőségét.

Ledobta nyakából az asztalkendőt s gyors léptekkel méregetni kezdte a szobát. A tizenkettedik órában biztonságba akarta helyezni magát, vagy talán helyesebben: vagyonát; a pénzt, amit oly szívós és keserves, sokszor életveszélyes munkával gyüjtött. Gyűlölte a forradalmárokat, Károlyi Mihályt, Reményi Andort, a szocialistákat, akik sztrájkokra uszítják a munkásokat, az agitátorokat, akik a katonák közt kujtorognak és lázadásra ösztönzik őket. Kivel kéne beszélni? Kit kéne figyelni ezekben a napokban? Kihez igazodjék?

Ámént a másik szobába, s a telefon mellett hosszú ideig állt, tanácstalanul. Felcsengesse Andort? Tőle kérdezze meg: mit tegyen most? Vagy Krausz Simont hívja és tanácsot kérjen a nagy ragadozótól, akinek oly csalhatatlan szimatja volt mindig? Eszébe jutott Fényes László, akivel néhányszor találkozott. Igen, ez lesz a legjobb. Hiszen ő maga is élén rohan a forradalmároknak, s ha akar, sok minden hasznosat mondhat.

A kagyló után nyúlt s aztán nyugtalanul várakozott.

— A képviselő úr már elment — hallotta a bágyadt és közönyös felvilágosítást. — Az Astoriában tessék talán hívni, a nemzeti tanács ülésére ment.

— Köszönöm...

Telefonálni? Nem jobb volna-e felkerekedni és személyesen elmenni? Hiszen nem ártana körülnézni ott, hátha más ismerősökre is talál a mostanában oly népes szállodában.

Magára kapta a felöltőt, s néhány szót vetett a cselédnek, hogy ha keresné valaki, egy óra mulva bent lesz a bankban s már nyitotta is az ajtót.

Csúf idő volt. Vad rohamokban fujt a szél és a házak falához csapkodta a vesszősen hulló, hideg őszi esőt. A kirozsdásodott csatornákból vastag sugárban ömlött a víz, magasra fröccsenve a járdán. Az utca csaknem teljesen néptelen volt e déli órában. Ázott lovak vonszoltak üres, dübörgő kocsikat s néhány teherautó vágtatott a nyugati pályaudvar felé, hangos dudálással. A deszkafalak mögött katonák ácsorogtak, kezükben puskával, szürke ábrázattal, mely csaknem egyszínű volt kifakult uniformisukkal. Némelyek kurjongattak, hadonásztak a kurta karabéllyal, de szavukat nem értette. Messziről tompa, rövid csattanások hallatszottak. Nem is vette volna észre az idegen, ismeretlen hangot, ha egy kapualjban valaki meg nem szólal, éppen akkor, amikor a falhoz húzódva ott surrant el:

— Hallod, János? Lövöldöznek!

Idősebb férfi dörmögő basszusa figyelmeztetett valakit.

Két katona állt az eső elől behúzódva a bérkaszárnya mély kapuboltja alatt. Egyikük, aki megszólalt, borostás állu, nagybajuszú paraszt, oldalán puposra tömött kenyérzsákot hordott, lábánál zsákba varrva nagy kerek csomag hevert. Köpenye gallérját felhajtotta, olyan volt, mint a falragaszokon a tábori poszt, aki a téli éjszakában vigyázz s körülte szöges drót kígyózik a földbe vert karókon.

— Az... Puska... — bólintott a másik, a fiatalabb.

Szabadságról bevonulók lehettek mind a ketten, a hazai csomagokról ítélve s valamelyik kaszárnyába igyekeztek, de az eső beverte őket az enyhesbe.

Ő is megállt. Lövöldöznek? Te jó Isten! Hiszen akkor életveszélyes dolog itt mászkálni! Az a golyó, ami a puskából kirepül, akárkit eltalálhat...

Behúzódott a két katona mellé, mintha őt is a zápor kergette volna a kapuba. Hallgatózott, de most már csak a távolodó autók dübörgése és a lovak patkóinak egyforma csattogása tépte az eső suhogó zaját.

Cigarettára gyujtott és igyekezett közömbös hangon megszólalni.

— Ugye lövöldöztek? — kérdezte.

Az öregebb katona jólelküen bólintott.

— Egen... Huszárkarabély vót. Ösmerem a hangját neki.

— Hallatlan! Fényes nappal ilyesmit csinálni...

— Mír? Hászen a fronton is lőttünk íjjel is, nappal is. Nappal még jobb, mer az ember jobban el birja trafálni a cílt.

Izes hajdusági szóval a fiatalabb katona avatkozott bele a kettejük induló beszélgetésébe.

— De itt nem a fronton van, akárkit eltalálhat, utcai járó-kelőt, gyereket, asszonyt is.

— A levegőbe lődözött az, ne tessék félni. Jó kedve van, azér csinálja.

— Köszönöm szépen! Ez egy város, ez nem harctér, nekem itt ne lövöldözzön senki.

— Az úr nem vót a fronton, ugyi?

A fiatal katona kissé közelébb lépett hozzá. Judának eszébe jutott Gyéressy Ádám egykori kocsisával való találkozása és legszívesebben nekieredt volna a lucskos utcának.

— Nem... Fel voltam mentve, — tette hozzá gyorsan a hazugságot, — a szívem miatt.

— Hát eléggé ijedősnek látszik, — bólintott az öreg. — Nem is ilyen embernek való világ az.

— Maguk a frontról jönnek?

— Nem. Most mennénk vissza, ha igaz, de azt beszélik, hogy nem kell mán. Leszerelünk. Vége a háborúnak. Így mondják. Nem tudom, igaz-e?

— Lehet ..

— Hát elég is vót. Én, teszem, negyven hónapot vótam odaki. Az orosz fronton, meg az Isonzónál. Mindig a svaromléniába. Hát eleget hallottam a lövődözést. Sürübbet is, mint ez vót az elébb.

Történetbe kezdett, valami pergőtűzről beszélt, meg rohamról egy hegy ellen, de nem tudott odafigyelni, mert újabb teherautók jöttek, s most már egészen közelről ropogtak a lövések. Kapkodta a fejét, elsápadt s azt gondolta: legjobb volna azonnal visszafordulni és meg se állni hazáig.

A fiatal katona hangoson nevetett.

— Ne tessík kapkodni a fejit, tisztelt úr, mer akkor jobban belíszalad a golyó.

— Ne vicceljen, barátom. Őrültek, vagy részegek ezek?

— Hát lehet, hogy valamicskét ihattak, — bólintott az öreg. — Ha józanok lennének, nem csinálnák.

Három szürke gépkocsi dübörgött, meglehetősen lassan az út közepén, s az elsőben vagy tíz tengerész összekapaszkodva dalolt. A Kossuth-nótát fújták, kivörösödött arccal s egyikük időnként magasba emelte, csak úgy félkézzel a puskát, s nevetve sütötte el.

Meglátták a kapualjban a két szabadságost s odakurjantottak nekik:

— Haza, komák! Haza! Vége a háborúnak!

A fiatal integetett.

— Szerbusztok, testvír! Megyünk!

— Hagyja őket, hagyja csak... Még idelőnek. — csillapította Juda.

— Lőnek a fenét! Hászen látják, hogy mink vagyunk itt. Nem vakok ők. Mér lőnének?

Az autók tovagördültek, s mikor jó messzire jártak már, gyorsan kilépett közülük. Mormolt valami „Isten áldja magukat"-félét s szaporán igyekezett a mellékutcába. Oda tán nem fordulnak be ezek a garázda népek.

Csaknem elfelejtette, hogy hová indult. A falhoz lapulva haladt, sűrűn kapkodva fejét, minden pillanatban készen: beugorni egy üzlet ajtaján, vagy a házak udvarára, ha valami gyanúsat lát. Semmi kedve se volt hozzá, hogy agyonlövesse magát a vidám matrózokkal s ártatlan áldozatává váljék a forradalom első mámorának.

Végre baj nélkül kiért a Rákóczi-útra s innét csak pár lépés volt már az Astoria. A Múzeum-körút sarkán jókora tömeg sűrült, esernyős civilek, ázott köpönyegben katonák, néhány tiszt is és a sokadalomból mindenki felfelé csavargatta a nyakát egy erkély irányába, mintha szónokot várna oda.

A türelmetlenebbje kiáltozott, hallgukot ordított, mások jelszavakat dobtak a tömeg közé, mint lobogó fenyőforgácsot a száraz levélhalomba s a láng mindjárt magasra is csapott.

— Le a háborúval!

— Éljen a béke!

— Éljen Károlyi Mihály!

— Éljen a nemzeti tanács!

— Éljen a forradalom!

Engedelmesen ismételték, gondolkodás nélkül, mint leitatott választók a rekedt kortes vezénylésére, sorban, kurta címszavait a forradalom új szótárának, pontosan úgy, ahogy annak idején a háború mellett tüntettek, Szerbia vesztét üvöltötték — tán ugyanazok ösztönzésére is, akik most oly türelmetlenül kívánták a harc végét s azok bukását, akikre akkor éljent kiáltottak.

— Halljuk! Halljuk!

A szürkére kopott ajtó kinyílt s a keskeny, vasrácsos balkonra kilépett egy kövérkés, szürkeruhás férfi.

Nagy riadalom fogadta, s ő mint gyakorlott szónok, kiterjesztett kezekkel csillapította a feléje áradó szenvedélyes ünneplés zaját.

(Folytatjuk.)

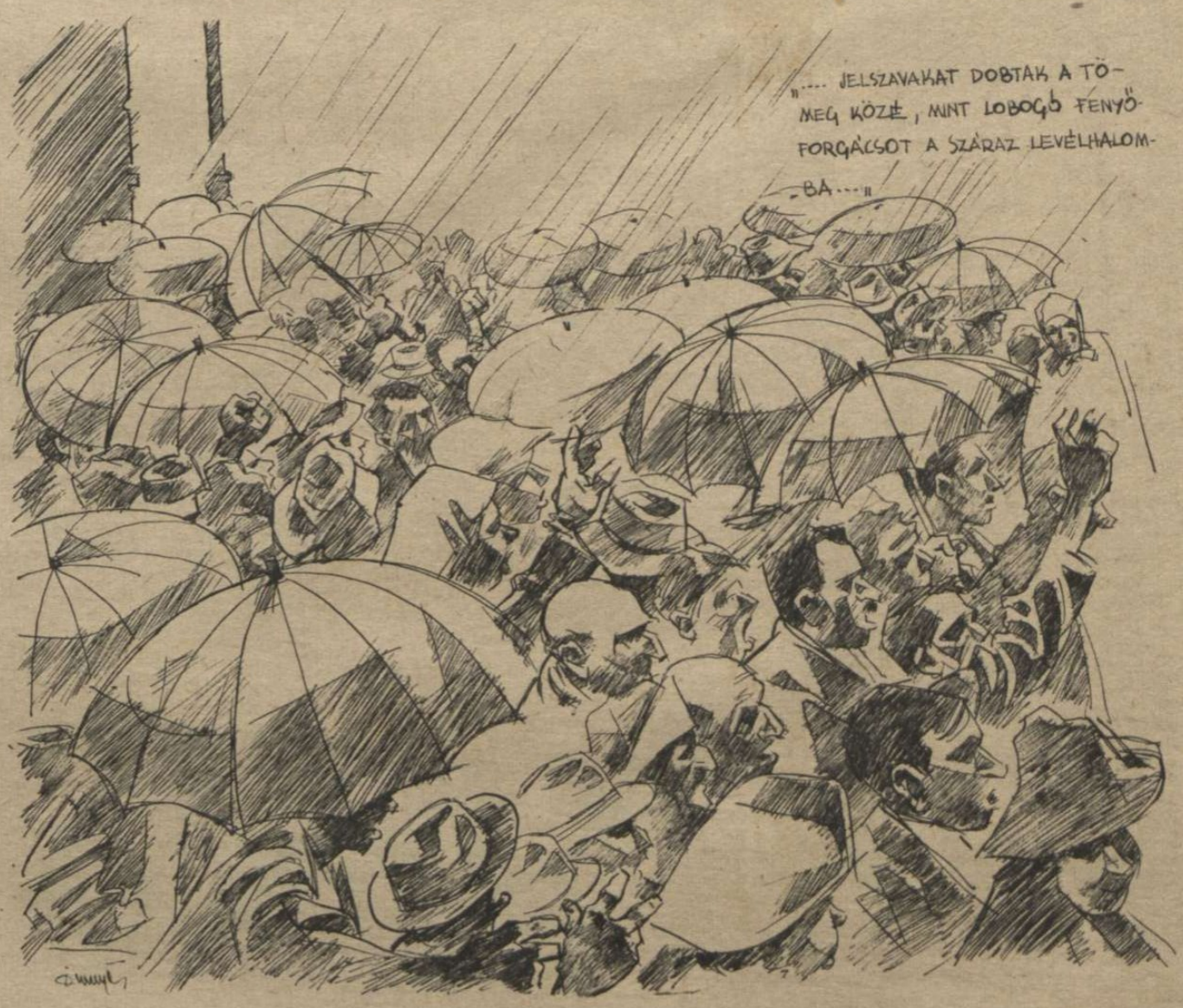

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 14 P, félévre 7 P, negyedévre 3·60 P. Egyes szám ára 30 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. mélynyomó-körforgógépein. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: György Aladár igazgató.

ŐSZI AVARON